



Komunikat prasowy

ECA/14/41

Do natychmiastowej publikacji
Luksemburg, 23 września 2014 r.

Wsparcie UE po trzęsieniu ziemi z 2010 r. na Haiti zostało dobrze zaprojektowane, lecz jego realizacja nie była wystarczająco skuteczna – twierdzą unijni kontrolerzy

W opublikowanym dziś sprawozdaniu Europejski Trybunał Obrachunkowy wykazuje, że wsparcie udzielone przez UE na rzecz odbudowy Haiti po trzęsieniu ziemi z 2010 r. zostało ogólnie dobrze zaprojektowane i stanowiło odpowiedź na główne potrzeby kraju. Programy nie zostały jednak zrealizowane w sposób wystarczająco skuteczny, a pomoc doraźna, odbudowa i rozwój nie zostały ze sobą dostatecznie powiązane.

– Podejmując wysiłki na rzecz odbudowy i zapewnienia natychmiastowej pomocy, Komisja Europejska i inni darczyńcy stanęli przed trudnym wyzwaniem, jakim była konieczność zarządzania udzielaną pomocą we współpracy ze słabymi organami krajowymi, aby w ten sposób wesprzeć poczucie odpowiedzialności i przyczynić się do powstania sprawnie funkcjonującego rządu – stwierdził **Hans Gustaf Wessberg, członek Trybunału odpowiedzialny za sprawozdanie**. – *Komisja prawidłowo określiła i uwzględniła priorytetowe potrzeby w zakresie odbudowy, a także przyjęła właściwą strategię współpracy z innymi głównymi darczyńcami i odpowiedni podział pracy. Jednocześnie nadal aktywnie wspierała długofalowy rozwój społeczno-gospodarczy kraju. Komisja mogła jednak i powinna zadbać o skuteczniejsze wykorzystanie pomocy UE na miejscu.*

Unijni kontrolerzy stwierdzili, że spośród 13 programów, które były przedmiotem kontroli, w przypadku 10 z nich uzyskano lub można było uzyskać planowane produkty, choć **niemal zawsze z opóźnieniem**. W przypadku trzech programów, w tym programu ogólnego wsparcia budżetowego w ramach dziesiątego Europejskiego Funduszu Rozwoju, **osiągnięto ograniczony postęp**. Komisja była w pełni świadoma trudnej sytuacji, a jednak nie zajęła się w wystarczającym stopniu niektórymi istotnymi kwestiami, które zagrażały realizacji i osiągnięciu celów jej programów. Monitorowanie programów opierało się na odpowiednich ramach, lecz Komisja i Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) nie podjęły w porę działań służących zwiększeniu zasobów delegatury Unii na Haiti, która nie miała wystarczającego potencjału do przeprowadzania wizyt na miejscu. W szybko zmieniających się warunkach tego rodzaju wizyty byłyby szczególnie przydatne.

Haiti to jedno z najbardziej niestabilnych państw na świecie, a trzęsienie ziemi, które dotknęło ten kraj w dniu 12 stycznia 2010 r., dramatycznie pogorszyło tę sytuację. W marcu 2010 r. 55 darczyńców zobowiązało się przekazać 5,37 mld dolarów na rzecz odbudowy i rozwoju w latach 2010-2012 i kolejne 2,96 mld dolarów na okres od 2013 r. UE była jednym z głównych darczyńców, deklarując jednorazowo 1,23 mld euro.

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie: www.eca.europa.eu.

ECA Press

Damijan Fišer – Urzędnik ds. kontaktów z prasą

12, rue Alcide de Gasperi – L – 1615 Luksemburg

Tel.: +352 4398-45410 Tel. kom.: +352 621-55-22-24

E-mail: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA) www.eca.europa.eu

Informacje dla redaktorów:

Sprawozdania specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego publikowane są przez cały rok i przedstawiają ustalenia kontroli wybranych obszarów działalności UE lub kwestii związanych z zarządzaniem.

W sprawozdaniu specjalnym nr 13/2014 zatytułowanym „**Wsparcie UE na rzecz odbudowy Haiti po trzęsieniu ziemi**” zbadano, czy udzielone przez UE wsparcie na rzecz odbudowy kraju było dobrze zaprojektowane i realizowane oraz czy Komisja w odpowiedni sposób połączyła pomoc doraźną z działaniami na rzecz odbudowy i pomocą rozwojową.

W czasie gdy na Haiti nadal trwał proces odbudowy po huraganach, które nawiedziły ten kraj w 2008 r., w dniu 12 stycznia 2010 r. w stolicy tego kraju i na okolicznych obszarach doszło do trzęsienia ziemi o sile 7 stopni w skali Richtera, które spowodowało śmierć ogromnej liczby ludzi i olbrzymie zniszczenia. Zginęło około 230 tys. osób, rannych zostało około 300 tys. osób, około 1,3 mln osób w Port-au-Prince pozostało bez dachu nad głową, a ponad 500 tys. opuściło obszar dotknięty klęską żywiołową, aby szukać schronienia w pozostałej części kraju. Nieodpowiednie warunki sanitarne, które po trzęsieniu ziemi uległy dramatycznemu pogorszeniu, przyczyniły się do wybuchu epidemii cholery. Główne potrzeby w zakresie odbudowy dotyczyły mieszkań i obszarów miejskich, dostępu do wody, warunków sanitarnych i higieny, opieki zdrowotnej, bezpieczeństwa żywnościowego i edukacji. Szacuje się, że – mimo ogromnej pomocy finansowej i znaczącej międzynarodowej pomocy humanitarnej – pod koniec 2013 r. 210 tys. osób nadal żyło w miasteczkach namiotowych.

Kontrolerzy UE ustalili, że pomimo starań podejmowanych przez Komisję nie zdołano wystarczająco skutecznie połączyć pomocy doraźnej, odbudowy i rozwoju. Komisja wykorzystwała w sposób elastyczny szereg instrumentów uzupełniających i opracowała indywidualne programy odbudowy w celu zapewnienia połączenia między pomocą doraźną, odbudową i rozwojem. Dyrekcja Generalna ds. Pomocy Humanitarnej i Ochrony Ludności (ECHO) i DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid nie dysponowały jednak jasną wspólną strategią krajową służącą optymalizacji synergii i płynnego przechodzenia między podejmowanymi przez nie poszczególnymi działaniami. Słabość administracji krajowej i niewystarczające zaangażowanie rządu w proces reform stanowiły istotne wyzwania stojące na drodze do skutecznej odbudowy i stworzenia warunków umożliwiających zrównoważony rozwój.

Kontrolerzy unijni przedstawiają następujące zalecenia mające na celu poprawę skuteczności działań Komisji prowadzonych w związku z klęską żywiołową lub niestabilną sytuacją:

- tuż po uruchomieniu programów, a następnie w stosownych przypadkach na etapie ich realizacji, Komisja powinna przeprowadzać ocenę prawdopodobieństwa wystąpienia głównych zagrożeń oraz ich potencjalnego wpływu na osiągnięcie celów programów, a także podejmować działania mające na celu zapobieganie tym zagrożeniom lub ich ograniczanie;
- DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid oraz ECHO powinny przyjąć wspólną strategię na rzecz łączenia pomocy doraźnej, odbudowy i rozwoju w celu zapewnienia skutecznej synergii między podejmowanymi przez nie poszczególnymi działaniami;
- zapewniając wsparcie budżetowe, Komisja – we współpracy z innymi darczyńcami – powinna:
 - a) zapewnić odpowiednie wsparcie na rzecz budowania potencjału i skoncentrować się na kluczowych funkcjach w zakresie zarządzania finansami publicznymi, w tym na mechanizmach rozliczalności i mechanizmach antykorupcyjnych,
 - b) wspierać terminowe przygotowanie odpowiedniego programu reformy zarządzania finansami publicznymi,
 - c) w stosownych przypadkach określić krótkoterminowe środki mające na celu zabezpieczenie funduszy UE przed marnotrawieniem, wyciekami i wykorzystaniem w niewydajny sposób;

na wypadek klęsk żywiołowych lub innych podobnych zdarzeń, zwłaszcza takich, które mają negatywny wpływ na działalność delegatury Unii, Komisja i ESDZ powinny opracować procedury zapewniające ciągłość działań, w tym przepisy dotyczące przenoszenia pracowników w sytuacjach nadzwyczajnych.